

ARVIOINTIKERTOMUS

2022

UURAISTEN KUNTA
TARKASTUSLAUTAKUNTA

Sisällys

1. TARKASTUSLAUTAKUNTA JA TILINTARKASTAJA.....	2
2. EDELLINEN ARVIOINTIKERTOMUS.....	3
3. UURAISTEN KUNNAN TALOUDELLINEN TILANNE.....	4
4. TOIMINNALLINEN ARVIO.....	4
5. INVESTOINNIT.....	5
6. YHTEENVETO.....	5

1. TARKASTUSLAUTAKUNTA JA TILINTARKASTAJA

Tarkastuslautakunnan jäsenistössä ei tapahtunut muutoksia vuoden 2022 aikana.

Tarkastuslautakunnan sihteerinä toimi asianhallinta- ja palvelusihteerinä Irja Penttinen. Hän huolehti myös sidonnaisuusrekisterin ylläpidosta. Lautakunta antoi rekisterin valtuustolle tiedoksi.

Kunnan ja kuntakonsernin tilintarkastusyhteisö oli BDO Auditor tilikauden 2021 loppuun saakka. BDO nimesi vastuunalaiseksi tarkastajaksi JHT Sanna-Mari Pääkkösen. Ennen tilivuoden 2021 päättymistä tilintarkastajaksi vaihtui JHT, KHT Heidi Rimpilä.

Tarkastuslautakunta kilpailutti kunnan tilintarkastuksen vuosille 2022 – 2025. Tarjouspyynnön toimitti Uuraisten kunnan talous- ja hallintopäällikkö 17.1.2022 kolmelle eri toimijalle: Deloitte Oy, KPMG oy ja BDO Auditor Oy, joista KPMG Oy ja BDO Auditor Oy jättivät tarjouksen määräaikaan mennessä 15.2.2022. Lisäksi tarkastuslautakunnan puheenjohtaja antoi Oy SK-Reviisorit Ab:lle luvan toimittaa tarjous samaan määräaikaan mennessä.

Tarkastuslautakunta esitti kunnanvaltuustolle Oy SK-Reviisorit Ab:n tarjouksen hyväksymistä. Kunnanvaltuusto valitsikin tämän tilintarkastusyhteisön kokouksessaan 21.3.2022. Näin päättyi Uuraisten kunnan ja BDO-Audiator Oy:n välinen pitkä yhteistyö.

Uudeksi vastuunalaiseksi tilintarkastajaksi Oy SK-Reviisorit Ab nimesi HT/JHT tarkastaja Ilari Karhun.

Tarkastuslautakunta kuuli vuoden 2022 aikana kunnan talous- ja hallintopäällikköä ja tutustui koulukeskuksen asioihin haastattelemalla rehtoria ja varhaiskasvatukseen kuulemalla varhaiskasvatusjohtajaa ajankohtaisista asioista.

Varhaiskasvatuksessa on vaikea saada päteviä työntekijöitä. Niinpä kunta teki päätöksen pedagogisen lisän maksamisesta varhaiskasvatuksen opettajille. Tämä helpotti tilannetta, mutta vieläkään ei kaikkia tehtäviä saatu täytettyä.

Tarkastuslautakunnan mielestä valintaprosessi tulee tehdä niin sujuvaksi ja joustavaksi, että työnhakija ei tuon prosessin takia hakeudu muihin avoimiin työpaikkoihin.

On myös hyvä huolehtia pitovoimatekijöistä, kuten työskentelyolosuhteista ja työhyvinvoinnista.

Kunnassa asuvien lasten ja nuorten suuri määrä vaikuttaa siihen, että vuoden 2023 alussa aloittanut hyvinvointialue ei vie Uuraisten kunnan palveluista niin suurta osaa kuin monessa muussa kunnassa. Kunnan vastuulle jää edelleen noin 50 prosenttia kunnan nykyisistä palveluista.

2. EDELLINEN ARVIOINTIKERTOMUS

Vuoden 2021 arviointikertomuksessa esiin nostettiin huolina asukasluvun negatiivinen kehitys, lastensuojeluilmoitusten suuri määrä ja Uuraisten Valokuituverkot Oy:n tilanteen jatkuva epävarmuus.

Positiivisia huomioita olivat talouden positiivinen kehitys koronasta huolimatta, uuden kuntastrategian valmistuminen ja sen alkava jalkauttaminen, positiivinen luonnollinen väestönkasvu, vanhus- ja erityisryhmien organisaatiomuutos ja työttömyysasteen paraneminen.

Vuoden 2022 aikana saatiin vihdoinkin eteenpäin Uuraisten Valokuituverkot Oy:n pitkään kestänyttä epäselvää tilannetta. Kunnanvaltuusto teki joulukuussa yksimielisen päätöksen ostaa koko Uuraisten Valokuituverkot Oy:n osakekanta.

Ongelmat eivät ole vielä ohitse, nyt päätösvalta on täysin kunnan omissa käsissä.

Tarkastuslautakunnan mielestä kauppaa valmistellut työryhmä teki hyvää ja perusteellista työtä käyttäen laadukkaita asiantuntijoita. Siksi yleishallinnon noin 80 000 euron talousarvion ylitys on perusteltu. Kohdistuuhan se suurelta osin noiden asiantuntijapalveluiden hankintaan.

Asukasluvun lasku jatkui myös vuonna 2022. Jatkossa tulee ryhtyä toimenpiteisiin, joilla suunta saadaan kääntymään. Yksi tällainen asia oli vuonna 2022 ostettu Toivolan tila kirkonkylän etelälaidalta. Sinne saadaan kaavoitettua omakotitaloille omarantaisia tontteja. Lisäksi Kisatien alueella rakennettiin kunnallistekniikka. Tämä mahdollistaa uusien tonttien käyttöönoton.

3. UURAISTEN KUNNAN TALOUDELLINEN TILANNE

Verotulokertymä kasvoi edellisvuoteen verrattuna noin 5,9 prosenttia ja valtionosuuksiakin kertyi noin 1,5 prosenttia enemmän kuin talousarvioissa ennakoitiin. Yhteisöverotuotto kasvoi n. 334.000 euroa ja tuloverot n. 329.000 euroa.

Suurin negatiivinen poikkeama oli muissa rahoitusmenoissa. Ne ylittyivät noin 196 000 eurolla. Positiivisena voi mainita tukien ja avustusten lisääntyneen 365 792 eurolla.

Tilikauden tulos oli noin 768 000 euroa alijäämäinen. Suurin syy tähän oli Keski-Suomen sairaanhoitopiiriltä periytynyt noin 800 000 euron alijäämän kattaminen.

Talouskuri on pysynyt hyvänä. Käyttötalouden suurin negatiivinen poikkeama oli terveydenhuollon 620 000 euron määrärahaylitys.

Tarkastuslautakunnan mielestä hallintokunnat ovat hoitaneet taloutta asianmukaisesti.

4. TOIMINNALLINEN ARVIO

Toimintakertomuksessa hallintokunnat avaavat oman sektorinsa toiminnan sisältöä.

Toimintakertomuksesta käy ilmi että henkilöstömenot ylittyivät huomattavasti. Suuri syy tähän oli sijaisten suuri tarve.

Sairauspoissaoloissa tapahtui raju kasvu: vuonna 2021 päiviä oli 3061 mutta vuonna 2022 niitä oli 5517. Edelleen noin 8 prosenttia kunnan työntekijöistä muodostaa 69 prosenttia kaikista organisaation poissaoloista ja taas 53 %:lla oli 0 sairauslomapäivää. Viime vuonna yli 61-vuotiaiden ryhmässä oli eniten sairauspoissaoloja.

Tarkastuslautakunta kehoittaa selvittämään sairauspoissaolojen juurisyitä ja puuttumaan niihin mahdollisuuksien mukaan. Erityisesti tulee kiinnittää huomioita yli 61-vuotiaiden työhyvinvointiin.

Yksittäisenä huomiona on koulujen oppilasmäärän aleneminen viime vuonna vain kolmella oppilaalla.

5. INVESTOINNIT

Kunta investoi Kisatien asuinalueen kunnallistekniikkaan. Lisäksi uusi urheilu- ja tekonurmikenttä valmistui. Nettoinvestoinnit olivat yhteensä noin 900.000 euroa.

Tarkastuslautakunta toteaa, että nyt Uuraisilla on hyvät liikuntapaikat, jossa kaikenikäiset voivat liikkua itsenäisesti tai ohjatusti.

6. YHTEENVETO

Kunnan talouden vahvistuminen jatkui vuonna 2022. Suuri syy tähän oli verotulojen lisääntyminen. Kunnan lainakanta laski noin 1 000 000 eurolla. Lainaa oli vuonna 2021 4.130 euroa/asukas ja vuonna 2022 3.953 euroa/asukas.

Vaikka suunta on oikea, on taloudellinen kuri pidettävä edelleen tiukkana. Vuoden 2023 alussa tapahtuneet muutokset hyvinvointialueen käynnistyessä vaikuttavat merkittävästi kunnan tulorakenteeseen, jonka lopulliset vaikutukset nähdään vasta myöhemmin.

Myönteistä vuoden 2022 tilinpäätöksessä:

- talouden oikeasuuntainen kehitys
- talousarvion pitäminen
- lainakannan väheneminen
- Uuraisten Valokuituverkot Oy:n tilanteen selkiytyminen
- uusi tonttitarjonta
- kirjastoaineisto kassipalvelu kyläkouluille ja kotipalvelun piirissä oleville senioreille.

Huolenaiheet vuoden 2022 tilinpäätöksessä:

- asukasluvun lasku
- negatiivinen väestönkasvu, syntyneitä vähemmän kuin kuolleita
- sairauspoissaolojen raju lisääntyminen
- vähäinen asuintonttien myynti

Tarkastuslautakunta esittää tilintarkastajan lausuntoon yhtyen, että tilivelvollisille voidaan myöntää vastuuvapaus. Vuoden 2022 tilinpäätös voidaan vahvistaa.

Uurainen 17.5.2023

Jari Flyktman

Tuulia Johansson

Pirjo Käpylä

Harri Palonen

Arto Veijonen